ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ" - С. ТРУДОВЕЦ

УТВЪРЖДАВАМ,
ДИРЕКТОР:
ИЛИЯНА МАРЧОВСКА

УЧИЛИЛИЩЕН МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ОТПАДАНЕТО ОТ УЧИЛИЩЕ НА УЧЕНИЦИ В ЗАДЪЛЖИТЕЛНА УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

Механизмът е приет на Педагогически съвет с протокол № 01 от 12.10.2026 г. и е утвърден със заповед №. 758-81 / 12.10.2026г. ..... на директора.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящият механизъм урежда организацията, реда, отговорностите и мерките на училищно ниво за предотвратяване на отпадането от училище на ученици в задължителна училищна възраст.

Чл. 2. Механизмът има за цел да осигури своевременно установяване на риска от отпадане, предприемане на ефективни мерки за подкрепа и проследяване на резултатите от тях.

Чл. 3. Механизмът се прилага за всички ученици в задължителна училищна възраст, обучавани в училището, като особено внимание се отделя на учениците в риск от отпадане.

Чл. 4. Прилагането на механизма се осъществява при спазване на принципите на:

1. най-добрия интерес на детето;
2. равен достъп до образование;
3. приобщаване;
4. превенция и ранна интервенция;
5. индивидуален подход;
6. партньорство с родителите;
7. междуинституционално взаимодействие;
8. конфиденциалност и защита на личните данни.

II. НОРМАТИВНА ОСНОВА

Чл. 5. Механизмът се разработва и прилага на основание:

1. Закона за предучилищното и училищното образование;
2. Постановление № 100 на Министерския съвет от 08.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, изм. и доп.;
3. Наредбата за приобщаващото образование;
4. други относими нормативни актове;
5. Правилника за дейността на училището;
6. Стратегията за развитие на училището и плана за действие и финансиране към нея;
7. Годишния план за дейността на училището.

III. ЦЕЛИ

Чл. 6. Основната цел на механизма е:

предотвратяване на отпадането и преждевременното напускане на образователната система чрез ранно идентифициране на риска, своевременна подкрепа и координирани действия на училището и компетентните институции.

Чл. 7. Конкретните цели са:

1. повишаване на посещаемостта;
2. ограничаване на отсъствията по неуважителни причини;
3. ранно идентифициране на учениците в риск;
4. установяване на причините за отсъствията;
5. повишаване на мотивацията за учене;
6. подобряване на образователните резултати;
7. подобряване на взаимодействието с родителите;
8. предоставяне на своевременна подкрепа;
9. предотвратяване на отпадането при прехода към следваща образователна степен;
10. ефективно взаимодействие с институциите.

IV. УЧЕНИЦИ В РИСК ОТ ОТПАДАНЕ

Чл. 8. За ученик в риск от отпадане се приема ученик, при когото са налице един или повече фактори, които могат да доведат до трайно отсъствие, прекъсване на обучението или напускане на образователната система.

Чл. 9. Рискови фактори могат да бъдат:

1. системни отсъствия;
2. натрупване на отсъствията по неуважителни причини;
3. чести закъснения;
4. трайно намаляване на успеха;
5. повтаряне на клас;
6. липса на мотивация за учене;
7. проблеми в поведението;
8. конфликтни отношения с връстници;
9. социални и семейни затруднения;
10. здравословни проблеми;
11. затруднен контакт с родителя;
12. риск от ранно напускане;
13. продължително отсъствие;
14. други обстоятелства, установени от педагогическите специалисти.

V. РАННО ИДЕНТИФИЦИРАНЕ

Чл. 10. Класният ръководител следи системно:

1. посещаемостта;
2. отсъствията;
3. успеха;
4. поведението;
5. активността на ученика;
6. участието в училищния живот;
7. контакта с родителя.

Чл. 11. При установяване на тревожна тенденция класният ръководител:

1. разговаря с ученика;
2. изяснява причините;
3. информира родителя;
4. предприема първоначални мерки;
5. уведомява директора при продължаващ риск;
6. документира предприетите действия.

VI. НИВА НА РИСК

Чл. 12. За целите на вътрешния училищен мониторинг се определят четири нива:

1. Нисък риск:
   Установени са единични признаци на затруднение.
   Мерки: наблюдение и превантивен разговор.
2. Умерен риск:
   Налице са повтарящи се отсъствия, спад в успеха или мотивацията.
   Мерки: среща с ученика и родителя, индивидуални педагогически мерки.
3. Висок риск:
   Налице са системни отсъствия или съчетание на няколко рискови фактора.
   Мерки: индивидуален план за превенция, включване на допълнителни специалисти/екипи при необходимост и засилен контрол.
4. Критичен риск:
   Налице е реална опасност от трайно отпадане.
   Мерки: незабавно действие на директора, междуинституционално взаимодействие и проследяване на случая до преодоляване на риска.

VII. АЛГОРИТЪМ ЗА ДЕЙСТВИЕ

Чл. 13. При установяване на риск се прилага следният алгоритъм:
Установяване → анализ на причините → разговор с ученика → контакт с родителя → определяне на мерки → изпълнение → проследяване → оценка → допълнителни действия при необходимост.

Чл. 14. Първоначалното установяване на риска се извършва от класния ръководител.

Чл. 15. При необходимост класният ръководител представя на директора информация за случая.

Чл. 16. Директорът определя допълнителни действия и отговорни лица.

VIII. РАБОТА С УЧЕНИКА

Чл. 17. При установен риск се използват подходящи педагогически мерки:

1. индивидуален разговор;
2. консултиране;
3. допълнителна учебна работа;
4. включване в занимания по интереси;
5. включване в училищни инициативи;
6. наставничество;
7. подкрепа от педагогически специалисти;
8. мотивиране чрез позитивно насърчаване;
9. други подходящи мерки.

IX. РАБОТА С РОДИТЕЛИТЕ

Чл. 18. Училището осъществява системно взаимодействие с родителите чрез:

1. индивидуални срещи;
2. телефонни разговори;
3. писмени покани;
4. родителски срещи;
5. консултации;
6. посещения по адрес при необходимост;
7. съвместно определяне на мерки за подкрепа.

Чл. 19. При липса на ефективен контакт с родителя директорът предприема действия съобразно компетентността на училището и приложимата нормативна уредба.

X. ПОСЕЩЕНИЕ НА АДРЕС

Чл. 20. При необходимост се организира посещение на адрес на ученик, който системно отсъства и/или е налице риск от отпадане.

Чл. 21. Посещението се извършва от определени със заповед на директора лица.

Чл. 22. Резултатите от посещението се отразяват в протокол, който съдържа:

1. дата и час;
2. участници;
3. установени обстоятелства;
4. информация от родителя;
5. установени причини;
6. договорени действия;
7. последващи мерки.

XI. ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Чл. 23. При установена необходимост училището осигурява обща подкрепа за личностно развитие.

Чл. 24. Когато са налице основания за допълнителна подкрепа, се предприемат действия съгласно Наредбата за приобщаващото образование.

Чл. 25. Мерките за подкрепа се съобразяват с индивидуалните потребности и конкретните причини за риска от отпадане.

XII. МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Чл. 26. При необходимост училището взаимодейства с:

1. общината;
2. Регионалното управление на образованието;
3. Дирекция „Социално подпомагане“;
4. отдел „Закрила на детето“;
5. органите на МВР;
6. личен лекар/медицински специалист, когато е необходимо и допустимо;
7. други компетентни институции.

Чл. 27. Взаимодействието се осъществява при спазване на компетентността на всяка институция и изискванията за защита на личните данни.

XIII. ОТГОВОРНОСТИ

Чл. 28. Директорът:

1. организира изпълнението на механизма;
2. определя отговорни лица;
3. контролира изпълнението;
4. осигурява взаимодействието с институциите;
5. разглежда случаите с висок и критичен риск;
6. утвърждава планове и отчети.

Чл. 29. Класният ръководител:

1. наблюдава учениците;
2. проследява отсъствията;
3. поддържа контакт с родителите;
4. установява причините;
5. предприема първоначални мерки;
6. документира действията;
7. информира директора.

Чл. 30. Педагогическите специалисти:

1. сигнализират за установен риск;
2. участват в мерките за подкрепа;
3. подпомагат мотивацията на ученика;
4. предоставят информация на класния ръководител и директора.

XIV. ДОКУМЕНТИРАНЕ

Чл. 31. За всеки случай на установен значим риск се създава документация, която може да съдържа:

1. карта за идентифициране на риска;
2. протокол от разговор с ученика;
3. протокол от среща с родител;
4. доклад на класния ръководител;
5. индивидуален план;
6. протокол от посещение по адрес;
7. документи за предоставена подкрепа;
8. кореспонденция с институции;
9. документи за проследяване;
10. заключителен отчет.

Чл. 32. Документацията се съхранява по начин, който гарантира защита на личните данни и достъп само на оправомощени лица.

XV. МОНИТОРИНГ

Чл. 33. Класният ръководител проследява изпълнението на предприетите мерки.

Чл. 34. Координаторът по механизма извършва периодично обобщаване на информацията.

Чл. 35. Директорът извършва контрол върху:

1. учениците в риск;
2. предприетите мерки;
3. изпълнението на плановете;
4. резултатите;
5. взаимодействието с родителите и институциите.

Чл. 36. Най-малко веднъж на срок се извършва обобщен анализ на изпълнението на механизма.

XVI. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ЕФЕКТИВНОСТ

Чл. 37. Ефективността се оценява чрез:

1. намаляване на отсъствията по неуважителни причини;
2. повишаване на посещаемостта;
3. подобряване на успеха;
4. повишаване на мотивацията;
5. подобряване на контакта с родителите;
6. успешно приключени случаи;
7. предотвратени случаи на отпадане;
8. ефективност на междуинституционалното взаимодействие.

XVII. ОТЧЕТНОСТ

Чл. 40. В края на учебната година се изготвя отчет за изпълнението на механизма.

Чл. 41. Отчетът съдържа:

1. анализ на учениците в риск;
2. предприети мерки;
3. резултати;
4. случаи на предотвратено отпадане;
5. случаи, изискващи продължаваща работа;
6. взаимодействие с институциите;
7. установени проблеми;
8. препоръки за следващата учебна година.

Чл. 42. Обобщените резултати могат да бъдат представени на Педагогическия съвет при спазване на изискванията за защита на личните данни.

XVIII. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящият механизъм е неразделна част от организацията на дейността на училището за учебната година.

§ 2. Механизмът е утвърден със заповед № 858-§1/12.10.2026г. на директора.

§ 3. При промяна на нормативната уредба механизмът се актуализира.

§ 4. Контролът по изпълнението на механизма се осъществява от директора.

§ 5. Механизмът влиза в сила от датата на утвърждаване.